

PÕHISÕNUM JA JUTUPUNKTID

Üldteema: vähenenud töövõime ja erivajadusega inimeste kaasamine tööellu. Nõuannete jagamine, kuidas töö- ja argielus inimestega edukalt suhelda nende erivajadust arvestades, et töökeskkond oleks mugav ning puue oleks võimalikult vähe takistuseks.

Põhisõnum:

- Sotsiaalministeeriumi poolt käima lükatud kampania Ära Põe jagab praktilisi nõuandeid, kuidas igapäevases töö- ja argielus suhelda inimestega nende erivajadust arvestades.
- Teavituskampania, mille materjalid ja sõnumid on aidanud välja töötada erivajadustega spetsialistid, on suunatud kõigile Eesti inimestele.
- Kampania eesmärgiks on aidata ja ka õpetada inimestel argi- ja tööelus paremini kontakti saada ja koostööd teha inimestega, kel on mõni erivajadus. See aitab luua paremat elu- ja töökeskkonda erivajadustega inimestele.

Jutupunktid:

Eriline töörühm: mitte ainult teooria, vaid alustasime praktikaga

Juunis alustas sotsiaalkampania töörühm, mille meeskonda kuuluvad täistöövõimega inimesed ning erivajadustega oma ala eksperdid: nägemispuudega tekstilooja Jakob Rosin, nõrgenenud kuulmisvõimega fotograaf Tiiu Hermat ja ratastoolis liikuv disainer Daniel Kotsjuba. Kampania jõuab avalikkuse ette sügisel. Kõik lahendused sh olukordade kirjeldus läbi huumori ja põhisõnum Ära Põe on erivajadustega inimeste välja pakutud läbi oma kogemuse.

Erivajadustega inimeste tööellu kaasamine on ühiskonnas oluline teema

Miks see teema on oluline? Sest sellest sõltub ligemale 100 000 erivajadusega inimese rõõmsam ja parem elu. See teavituskampania puudutab otsesemalt või kaudsemalt kõiki tööealisi elanikke, kes töökollektiivid moodustavad. Vähenenud töövõimega inimeste kaasamine on väga oluline teema, sest töövõimetusega inimesi on 2016. aasta seisuga Eestis kokku ligi 100 000. Seevastu puuetega töövõimetuspensionäridest töötas samal perioodil vaid 39%, kuigi valdav enamus seda sooviks: et end erialaselt arendada, suhelda ja suurendada majanduslikku kindlust.

Mis on täna takistuseks ja miks just selline kampania fookus ja eesmärk?

Erivajadustega inimeste kaasamisel töökollektiivi on mitmeid takistus, millega riik tegeleb. Kuid ühe olulise takistusena on nii tööandjad kui ka töötajad välja toonud suhete keerulisuse. Emotsionaalseid takistusi (müüte ja asjatuid hirme, kohmetust ja teadmatust, mis on õige käitumine), mis vajavad teadlikkuse

kasvatamist kõigi tööealiste inimeste hulgas. See ei tähenda, et sobiliku keskkonna loomiseks piisaks vaid teadlikkuse kasvust, kuid see on üks pool, millega tuleb samuti tegeleda.

Mis on peamine kogemus, mis töörihm on saanud ja mida laiemale avalikkusele öelda tahetakse?

Teavituskampania toob välja kolm peamist nõuannet, kuidas asjatuid arusaamatusi vältida ja edukalt inimestega suhelda nende erivajadust arvestades. Kokkuvõtvalt võibki öelda, et küsi julgelt ja ära põe ega pelga suhelda.

1. Ära hakka erivajadusega inimest abistama ootamatult, sest see võib teda ehmatada või siis mittevajalikuks aga ka ohtlikuks osutada. 2. Küsi alati, kas ja kuidas saad aidata? Kui tegemist on inimesega, kel on kuulmis- või kõnepuue, siis kirjuta oma küsimus paberile või mobiili sõnumiaknasse. 3. Ära liialda abipakkumisega, sest tegelikult saavad erivajadustega inimesed tihti peale ise väga edukalt hakkama ja abi ei vajagi.

Teavituskampania materjalides, seal hulgas kodulehel www.tegijad.ee on koondatud täpsemad nõuanded suhtluseks puudeliikide lõikes.

Q&A ning reaktiivne valmisolek:

1. Kampania rahastamine

Oluline on rõhutada, et kampaniat rahastatakse Euroopa Liidu vahenditest, mitte Eesti riigi vahenditest. Selle kampania arvelt ei jää rahastamata ükski riiklik teenus ega objekt.

2. Kas ei oleks mõttekam ehitada selle raha arvelt kaldteid jne, mis aitaks füüsiliselt paremat keskkonda luua erivajadustega inimestele?

See raha on kampania tarvis Eestile kasutada antud Euroopa Liidu poolt ning sihtotstarbeliselt teavitustööks, mida peame ka väga oluliseks. Loomulikult on oluline tegeleda keskkonna kujundamisel mitmete teemadega paralleelselt ning leida rahastamisvõimalused, kuid see kampania on seotud teadlikkuse kasvu ja abiga paremaks suhtluseks ja inimestevaheliseks koostööks.

3. Kas Jakob, Tiiu ja Daniel saavad tasustatud?

Jah, nad on tasustatud ja nõnda nagu kõik reklaamiagentuuri lepingulised töötajad ja eksperdid, keda kaasatakse igapäevaselt.

4. Seos töövõimereformiga

Erivajadustega inimeste kaasamine tööellu, inimestevaheline koostöö on teemad, mida peab arendama igal ajal. Need on teemad, kus on palju inertsi ja muutused ei ole kiired tulema. Sotsiaalministeerium on erivajadustega inimeste kaasamisega ühiskonnaellu tegelenud aastaid ja siin on palju tööd teha. See konkreetne kampania on rahastatud Euroopa Liidu vahenditest ning alguse saanud uuringutest, mis näitab, et suurem osa erivajadustega inimestest sooviks end erialaselt rakendada, töötada ja sellega olla sotsiaalselt aktiivsem ja majanduslikult kindlustatum. Paljud takistused on täna pigem emotsionaalsed ja selle juures peaks kasvama kõigi tööealiste inimeste teadlikkus, mis on selle

kampania eesmärk. Kindlasti peame aga tõdema, et täna on erivajadustega inimeste tööhõive parendamiseks parimad tingimused läbi aegade, mis Eestil on olnud. seoses riikliku töövõimereformiga on lisandunud mitmeid tugisüsteeme, spetsiaalsed nõustajad Töötukassas jne, mis toetavad nii erivajadustega inimesi, tööandjaid kui ka töökollektiive laiemalt. Erivajadustega inimeste kaasamisel tööellu ei ole abiks ainult see teavituskampania, vaid igapäevane töönõustajate igapäevane tugi jne.